

Sygn. akt V KK 567/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 grudnia 2018 r.,
sprawy **T. P.**
skazanego z art. 197 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. akt IV Ka [...]
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego
w S.
z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt IV K [...]

p o s t a n o w i ł

- 1. Oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. Obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

T. P. został oskarżony o to, że:

- I. w dniu 03 lutego 2017 roku w S., w mieszkaniu przy ul. K. [...] przemocą przez przewrócenie na sofę, przygniecenie swoim ciałem oraz duszenie za szyję doprowadził B. P. do obcowania płciowego,
tj. o czyn z art. 197 § 1 k.k.
- II. w okresie co najmniej od 2012 roku do 03 lutego 2017 roku w S., przy ul. K. [...] znęcał się psychicznie i fizycznie nad żoną B. P., a następnie była żoną, pozostającą z nim w stosunku zależności wynikającym z konieczności wspólnego

zamieszkiwania w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczynał bezpodstawne awantury w czasie, których ubliżał jej słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe, groził pozbawieniem życia jej oraz jej dzieci, zakłócał porządek nocny, niszczył przedmioty, wyśmiewał, szarpał, popychał, dusił, wbrew jej woli dotykał ją w miejsca intymne oraz w inny sposób naruszał nietykalność cielesną pokrzywdzonej oraz znęcał się nad dziećmi T. S. P. i P. P. w ten sposób, że będąc pod alkoholem wszczynał bezpodstawne awantury w czasie, których ubliżał im słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe, bił rękoma po ciele, zakłócał porządek nocny, a w dniu 11 lipca 2012 roku pchnął na ścianę i dusił rękoma T. S. P., czym spowodował u wymienionego naruszenie czynności narządów ciała w postaci powłoki skórno - mięśniowej oraz okolic łokcia prawego na czas poniżej 7 dni,

tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2018 r., w sprawie IV K [...], Sąd Rejonowy w S. uznał oskarżonego T. P. za winnego dokonania zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów z art. 197 § 1 k.k. (czyn z pkt I) oraz z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (czyn z pkt II) i skazał go, za czyn z pkt I na karę 3 lat pozbawienia wolności i taką karę wymierzył za czyn z pkt II. Jako karę łączną orzekł karę 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył tymczasowe aresztowanie.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu obrazę przepisów postępowania karnego (obraza art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 192 § 2 k.p.k.), błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie obu przypisanych czynów (zarzut w pkt II), a z daleko posuniętej ostrożności, rażącą niewspółmierność orzeczonych kar - jednostkowych oraz łącznej. Podnosząc te zarzuty skarżący domagał się zmiany wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w przypadku nie uwzględnienia zarzutów z pkt I i II wymierzenie niższych kar jednostkowych oraz kary łącznej.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 r., w sprawie sygn. akt IV Ka [...], orzekł w ten sposób, że:

„I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- uchyla rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności zawarte w pkt. III jego części dyspozytywnej,
 - eliminuje z opisu czynu zawartego w pkt. 2 jego części wstępnej sformułowania „zakłócał porządek nocny” oraz przyjmuje, że okres znęcania nad T. S. P. i P. P. trwał do października 2016 r. i karę pozbawienia wolności wymierzoną za ten czyn obniża do 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy,
 - na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk i art. 86 § 1 kk łączy wymierzone oskarżonemu kary pozbawienia wolności i wymierza mu łączną karę 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i do tej kary odnosi rozstrzygnięcie zawarte w pkt. IV jego części dyspozytywnej,
- II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.”

Rozstrzygnął także w pkt III wyroku o kosztach postępowania odwoławczego.

Kasację od prawomocnego wyroku złożył obrońca skazanego. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu: „rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. - poprzez brak prawidłowego odniesienia się do zarzutu podniesionego w apelacji obrońcy skazanego T. P., dotyczącego bezzasadnego odstąpienia przez Sąd Rejonowy od przesłuchania pokrzywdzonej B. P. w obecności biegłego psychologa, a w następstwie tego, zaniechania wydania przez biegłego opinii, co do zdolności postrzegania oraz odtwarzania spostrzeżeń przez pokrzywdzoną, podczas, gdy relewantny w tym zakresie był przede wszystkim fakt konfliktu między małżonkami, „straszenie” T. P. przez pokrzywdzoną policję i spowodowaniem wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w celu pozbycia się go, a także "przypominania" sobie przez świadka istotnych szczegółów zdarzenia w toku kolejnych przesłuchań, który został przez Sąd meriti przeanalizowany samodzielnie i a priori oceniony, jako wiarygodny, mimo iż analiza i zbadanie skłonności do konfabulacji wymagała wiedzy specjalnej i niezbędne było dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa;

2. art. 433 § 2 k.p.k. poprzez brak wnikliwej i rzetelnej kontroli odwoławczej zarzutu podniesionego w apelacji obrońcy T. P., dotyczącego dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym ustalenia istotnych z punktu

widzenia odpowiedzialności skazanego T. P. elementów stanu faktycznego w oparciu o zeznania pokrzywdzonej B. P., P. i T. S. P. oraz świadków D. G., M. K., treści opinii genetycznej - mimo, iż dowody te pozostawały (w tych ich fragmentach uznanych przez Sąd Rejonowy i Okręgowy za wiarygodne) w sprzeczności (co nadto doprowadziło do wybiórczej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, której nie dostrzegł Sąd ad quem) i bezzasadne sprowadzenie kontroli odwoławczej dokonanej przez Sąd Okręgowy w przeważającej części jedynie do akceptacji oceny materiału dowodowego przeprowadzonej przez Sąd I instancji, przy jednoczesnym pominięciu argumentacji przedstawionej w środku odwoławczym;

3. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., których obraza polegała na nierozpoznaniu sprawy w granicach zaskarżenia i nieuchyleniu przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku, pomimo, że orzeczenie to było rażąco niesprawiedliwe, bowiem zostało wydane w oparciu o stan faktyczny ustalony na podstawie niewiarygodnego materiału dowodowego, ocenionego wbrew dyspozycjom z art. 7 k.p.k., a w konsekwencji czego które to nie zawierały wartości dowodowej, gdyż zostały wydane wbrew zasadom logiki, wskazań specjalistycznej wiedzy, fachowości oraz doświadczenia życiowego, a tym samym nie można ich uznać za przekonujące i odpowiadające wymaganiom procesowym, a ponadto na zaniechaniu dokonania wszechstronnej kontroli odwoławczej i wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy związanych z przypisanymi oskarżonemu czynów i wymierzenia za nie kary bezwzględnego pozbawienia wolności."

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnym stanowisku co do kasacji prokurator Prokuratury Rejonowej w S. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jako oczywiście bezzasadna podlegała oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Dokonując kontroli kasacyjnej Sąd Najwyższy nie stwierdził podstaw do wyjścia poza granice zaskarżenia i podniesionych w kasacji zarzutów (art. 536 k.p.k.). Oznacza to, że kontrola kasacyjna ograniczona musi zostać do podniesionych w kasacji zarzutów. Ustosunkowując się zatem do pierwszego zarzutu stwierdzić należy, iż jest on zupełnie chybiony. Sąd odwoławczy na stronie

5 swojego uzasadnienia wskazał, dlaczego zarzut obrazy art. 192 § 2 k.p.k., zawarty w pkt 3 apelacji obrońcy uznał, za niezasadny. Argumentacja tego sądu jest przekonującą oraz prawidłowa i absolutnie nie może być mowy o naruszeniu w tym zakresie przepisów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Ocena, czy należy zarządzić przesłuchanie świadka z udziałem psychologa należy do sądu lub prokuratora i to te organy procesowe muszą nabrać wątpliwości co do stanu psychicznego świadka, jego stanu rozwoju umysłowego, zdolności postrzegania lub odtwarzania postrzeżeń. W sytuacji, gdy sąd pierwszej instancji miał kontakt ze świadkiem i dostrzegał jak się pokrzywdzona zachowywała i w jaki sposób składała zeznania, a następnie w trakcie przesłuchania żadna ze stron nie dostrzegła jakichkolwiek podstaw do ponownego przesłuchania pokrzywdzonej z udziałem psychologa (nie zgłoszono takiego wniosku - por. protokół z k. 562 i nast.), to teza zawarta w apelacji o konieczności przesłuchania pokrzywdzonej w trybie art. 192 § 2 k.p.k. była chybiona. Nie przekonuje do jej zasadności to, że świadek korzystała z pomocy psychologa, albowiem sama pokrzywdzona zeznała, iż było to w szczególnej sytuacji (po ostatniej awanturze – k. 126); natomiast z protokołu przesłuchania wskazywanego przez skarżącego nie wynika, aby u pokrzywdzonej stwierdzono depresję (przy czym nawet jej stwierdzenie nie musiałoby skutkować powzięciem wątpliwości, o których mowa w art. 192 § 2 k.p.k., w sytuacji, gdy przesłuchanie na rozprawie było kilka miesięcy później, a sąd miał bezpośredni kontakt z pokrzywdzoną). Zatem stanowisko sądu odwoławczego w tym zakresie było jak najbardziej prawidłowe i nie naruszyło wskazanych przepisów prawa procesowego.

Nie sposób także zgodzić się z zarzutami ujętymi w pkt 2 i 3 kasacji. Odnośnie wskazanych w zarzucie w pkt 2 dowodów sąd II instancji drobiazgowo wręcz się ustosunkował w swoim uzasadnieniu na str. 6-13. Chybione jest przywołanie na poparcie tego zarzutu zeznań D. G. w opozycji do przywołanych przez sąd II instancji zeznań M. K., odnośnie stwierdzonego zachowania skazanego w dniu 3 lutego 2017 r. (str. 9 uzasadnienia). Istotne jest bowiem, że zeznania w dniu tego zdarzenia składał tylko M. K. (k. 11-12) i szczegółowo opisał on, jak się zachowywał skazany (wówczas oskarżony). Podał on, że razem podbiegli do skazanego, który próbował opuścić mieszkanie; mężczyzna ten był

bardzo pobudzony i agresywny, wymachiwał rękoma. Z uwagi na fakt, że był on agresywny użyli wówczas siły fizycznej (k. 11 akt). Zeznania te potwierdził na sali rozpraw (k. 499). D. G. został przesłuchany dopiero po miesiącu od zdarzenia (8 marca 2017 r. – k. 138). Bezsporne jest także i to, że skazany został wówczas zatrzymany (k. 2), a powód zawarty w notatce jest zgodny z zeznaniem M. K.. W kolejnym fragmencie kasacji skarżący wskazuje, że sąd II instancji nietrafnie dokonał oceny opinii genetycznej i wyprowadził z niej wadliwe wnioski w zakresie przyjęcia, iż materiał genetyczny w pochwie pokrzywdzonej musiał pochodzić od skazanego. Podkreślić należy, że kwestia, czy w zabezpieczony w pochwie pokrzywdzonej materiał genetyczny (którego nikła ilość uniemożliwiała interpretację – por. k. 342) należał do skazanego, nie ma istotnego znaczenia dla ustalenia popełnienia czynu z art. 197 § 1 k.k. Dla zrealizowania tego przestępstwa nie jest przecież wymagane ustalenie, że doszło do wytrysku nasienia w pochwie. Skoro w tym zakresie obdarzono wiarą zeznania pokrzywdzonej i wykazano w sposób niezwykle obszerny dlaczego taką ocenę przyjęto, to wnioski opinii genetycznej nie mogły podważyć wiarygodności jej zeznań. Argumentacja w końcowej części kasacji dotycząca oceny dowodów z zeznań K. I., czy opinii biegłych psychiatrów jest li tylko polemiką strony skarżącej i w żadnym razie nie może dowodzić naruszenia przepisów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zakresie wskazanych dowodów. Jak już podkreślono, sąd II instancji w sposób bardzo rzetelny i drobiazgowy odniósł się do wszystkich zarzutów apelacji i dotyczy to także tych dowodów, które przywołano w uzasadnieniu kasacji (w szczególności str. 6 -7 oraz str. 10-11 co do synów skazanego i pokrzywdzonej). Podkreślić przy tym trzeba, że chociaż trzeci zarzut kasacji dotyczy nierozpoznania sprawy w granicach zaskarżenia, to nie wskazano w uzasadnieniu kasacji, jakie to zarzuty nie zostały rozpoznane w toku postępowania odwoławczego. Przywołanie naruszenia art. 440 k.p.k. jest zupełnie chybione, skoro skarżący nie podaje, jakie to kwestie niepodniesione w apelacji winny zostać rozważane przez sąd odwoławczy przez pryzmat art. 440 k.p.k. W tym zakresie w kasacji nie ma żadnego uzasadnienia, wbrew treści art. 526 § 1 k.p.k.

Z tych wszystkich powodów należało orzec jak w postanowieniu.

